

Arkivreferanse: 2026/8768-1
Arkivkode:
Saksbehandler: Marion Godager Tvetter
Adm.enhet: Næring og internasjonalt samarbeid – Innovasjon og programutvikling
Dato: 14.04.2026

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Fylkesutvalget	14.04.2026	

Innspill fra Innlandet fylkeskommune til Samferdselsdepartementet og Energidepartementet om mulig norsk deltagelse i EUs finansieringsprogram Connecting Europe Facility (CEF) 2028-2034

Fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak:

Fylkesutvalget gir følgende innspill til departementenes arbeid med å vurdere om Norge bør delta i EU-programmet Connecting Europe Facility (CEF) i perioden 2028-2034:

1. Formålet med ordningen, som er å bedre grensekryssende forbindelser og militær mobilitet i Europa, er særlig aktuelt for Innlandet som grensefylke med om lag 40 mil grense til Sverige og som et av Norges tyngste forsvarsfylker.
2. Fylkesutvalget mener at deltagelse i CEF vil legge til rette for utvikling av grensekryssende transportkorridorer og styrke totalforsvaret.
3. CEF vil prioritere dual use-tiltak og sivilt-militært samarbeid. Fylkesutvalget peker på et betydelig behov for oppgraderinger av bruer og veier i Innlandet for å sikre militær mobilitet. Fylkesutvalget ber derfor om at mulighetene for å finansiere slike tiltak gjennom CEF vektlegges av departementene.
4. Fylkesutvalget mener at deltagelse i energisamarbeidet i CEF vil kunne bidra til å sikre nasjonal energiforsyning.
5. Ved en eventuell norsk tilslutning til CEF er det avgjørende at prosjekter som kan avlaste det regionale distribusjonsnettet blir omfattet av ordningen.

Tron Bamrud
Fylkeskommunedirektør

Bakgrunn¹:

EU planlegger en rekke nye finansieringsprogrammer for perioden 2028-2034. For å bidra til bedre grensekryssende forbindelser og militær mobilitet er det foreslått å videreutvikle et stort finansieringsprogram som heter Connecting Europe Facility (CEF). Dette programmet skal også støtte infrastrukturprosjekter for energiforsyning og -distribusjon.

En eventuell norsk tilslutning kan bety full eller delvis deltakelse i CEF. Dersom Norge deltar i programmet, kan det søkes om EU-midler til delfinansiering av infrastrukturprosjekter. En endelig økonomisk ramme er ikke bestemt ennå.

Europakommisjonen la fram forslag til CEF 2028-2034 i juli 2025. Formålet med CEF er å utvikle grensekryssende infrastruktur på områdene energi og transport, samt å bidra til bedre militær mobilitet innenfor transeuropeiske nett for transport. Det er også et mål å oppnå synergieffekter mellom transport- og energisektoren. Dette skal igjen bidra til oppnåelse av klimamål og avkarbonisering, konkurransekraft og forsyningssikkerhet i Europa.

Det europeiske råd har vedtatt en foreløpig posisjon uten endelig økonomisk ramme, som kommer på plass seinere. Departementene forventer at prisen for eventuell norsk deltakelse vil bli betydelig. Norge er ikke med i inneværende CEF-periode (2021-2027). Det er publisert et foreløpig EØS-posisjonsnotat: [CEF-forordningen - regjeringen.no](#).

Samferdselsdepartementet og Energidepartementet ønsker innspill fra berørte aktører i Norge på forslaget som en del av vurderingen om Norges deltakelse i programmet. (Mer informasjon i fotnote her²)

Temaene som omfattes av CEF overlapper med satsningsområdene i den kommende norske langtidsplanen for sivil beredskap - kraftforsyning, digital infrastruktur og transport. Dette er forutsetninger for at nesten alle andre kritiske samfunnsområder skal fungere, som matforsyning, finansielle tjenester, helse og omsorg.

Vurdering opp mot FNs bærekraftsmål:

Finansieringsprogrammet er bygget på de tre dimensjonene i FNs bærekraftsmål; miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft. Spesielt relevante er mål 7 om ren energi til alle, mål 9 om industri, innovasjon og infrastruktur, mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn og mål 16 om fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner.

CEF kan slik bidra til et robust, framtidsrettet og rettferdig Europa med sikker tilgang på energi, moderne infrastruktur, sosial stabilitet, beredskap og stabile institusjoner som fremmer en positiv samfunnsutvikling.

¹ [Ønsker innspill fra norske aktører på EU-forslag til finansieringsprogram om infrastrukturprosjekter for transport, energi og militær mobilitet - regjeringen.no](#)

² [Foreløpig EØS-posisjonsnotat om forordningen i den norske EØS-databasen EU-kommisjonens forslag til forordning om CEF](#)

Medvirkning fylkeskommunale råd:

Saken er ikke tatt opp i fylkeskommunale råd.

Generell vurdering:

Deltagelse i EUs programsamarbeid vurderes som viktig for Innlandet og Norge.

EUs programsamarbeid er finansielle instrumenter for å iverksette EUs politikk og fremme samarbeid mellom medlemslandene. Gjennom protokoll 31 i EØS-avtalen gis Norge anledning til å kjøpe seg inn i EUs programmer.

Deltagelsen i EUs programsamarbeid er av stor betydning for fylket. Bare i 2025 startet aktører i Innlandet opp over 60 prosjekter helt eller delvis finansiert gjennom EUs finansierungsordninger, i samarbeid med en rekke europeiske prosjektpartnere. Deltagelse i EUs programsamarbeid representerer ikke bare finansiering, men tilgang til europeiske nettverk, kunnskap og samarbeidspartnere.

Andre departementer har tidligere bedt om innspill på andre ordninger. Innlandet har gitt innspill til videre norsk deltagelse i Horisont Europa og i det nye konkurransekraftfondet³, og fremhevet da at Innlandet må ha tilgang til bredden i europeisk utviklingsamarbeid. Dette inkluderer da også tilgang til CEF.

CEF er tematisk relevant for Innlandet, og Innlandet for CEF

Som grensefylke - og som Norges nest største vegeier etter staten - er transeuropeisk infrastruktursamarbeid viktig for Innlandet, uavhengig av geopolitisk kontekst. Smart og inkluderende mobilitet som tar høyde for ulike behov, bærekraftig og effektiv godstransport, grønn omstilling og konkurransekraft er sentrale mål for fylket.

Flere av våre viktigste planer og strategier overlapper med fokuset i CEF, herunder [Regional plan for samfunnstryggleik \(2023-2035\)](#), [Regional plan for klima, energi og miljø \(2023-2030\)](#), [Godsstrategi Innlandet \(2025-2036\)](#), [Mobilitetsstrategi for Innlandet \(2021-2030\)](#) og [Strategi for Innlandet fylkeskommunes internasjonale arbeid \(2026-\)](#). Potensialet for å få CEF-finansiering til prosjekter, ikke minst grensekryssende samarbeidsprosjekter, er sannsynligvis stort.

Mange av de viktigste veiene og jernbanelinjene i Norge går gjennom Innlandet, både i retning nord-sør og vest-øst inn i Sverige: Korridorer som E6, E16, riksveg 3, riksveg 2, riksveg 25, Kongsvingerbanen, Rørosbanen, Solørbanen og Dovrebanen. Disse samferdselsårene er ikke bare viktige for oss i Innlandet – de er også viktige for den nasjonale eksporten, beredskapen og verdiskapningen.

Riksveg 3 mellom Elverum og Ulsberg i Trøndelag frakter verdier for 336 milliarder kroner hvert år (Statens vegvesen, 2023). Både nasjonal og internasjonal persontrafikk og godstransport går gjennom Innlandet. Også annen kritisk infrastruktur i og gjennom Innlandet er omfattende, og fylket er et sentralt knutepunkt for energisikkerhet, jernbane, forsvar og beredskap.

CEF har som mål å fullføre det transeuropeiske transportnettverket (TEN-T), med fokus på [kjernenettet og det utvidede kjernenettet](#) innen 2030 og 2040. Oslo-Stockholm er på lista over

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/innspill-til-eus-forslag-til-nye-programmer/id3138839/?uid=fc64f6bd-baef-415c-8c99-619b3bd5c036>

strekninger som er identifisert ⁴ av EU som sentrale flaskehalsar og «missing links» i transportkorridoren Skandinavia-Middelhavet. Strekingen er også nevnt i annekset til det nye forordningsforslaget.

I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er infrastruktursamarbeid også et spørsmål om motstandskraft og om tilrettelegging for mottak av allierte styrker. CEF-forordningen foreslås å omfatte prosjekter som bidrar til økt militær mobilitet. Kommisjonenens mål er at CEF skal finansiere dual-use sivil-militær transport for å sørge for sømløs militær mobilitet. Grensefylket Innlandet har et klart behov for målrettede dual-use-oppgraderinger i bruer og veier, også utenfor TEN-T-nettverket.

Innlandets lange grense mot EU og tette samarbeid med Sverige

Manglende investeringer i grensekryssende transportårer vil føre til svekket nasjonal sikkerhet ved krise eller krig. CEF har særlig fokus på grensekryssende infrastrukturprosjekter. Innlandets lange grense mot tre svenske regioner - Värmland, Dalarna og Jämtland - legger forutsetninger og føringer for vår infrastrukturplanlegging. Vi forvalter også EU-ordningen Interreg Sverige-Norge på norsk side og er godt posisjonert for å identifisere og løfte fram felles norsk-svenske prosjekter innen transport og energi som kan utløse EU-støtte, for eksempel knyttet til beredskapsveier og jernbaneforbindelser over grensen.

CEF Energy vil potensielt kunne dempe risiko for svikt i kraftforsyningen.

Et robust og godt dimensjonert strømmnett i Innlandet er avgjørende for overføringskapasiteten mellom landsdelene. Som netto leverandør av kraft er det kritisk at regionen har tilstrekkelig og redundant nettkapasitet. Samtidig er svikt i kraftforsyningen den hendelsen som har høyest risiko i [fylkets ROS-analyse](#).

Fylkeskommunedirektøren vurderer at CEF-midler for eksempel vil kunne være med på å finansiere ladeinfrastruktur for tungtransport langs hovedårene, herunder E6. Dette er svært positivt, og er samtidig ett av mange tiltak som øker kraftbehovet.

Norsk netto elektrisitetsproduksjon og -forbruk er per i dag i all hovedsak basert på utslippsfri energi. For at deltagelse i CEF Energy skal være hensiktsmessig for Norge, er det en forutsetning at samarbeidet bidrar til å avlaste det regionale distribusjonsnettet, slik at vi kan sikre stabil energiforsyning til industri, transport og beredskapsfunksjoner, og møte det økende behovet for kraft som følger av den grønne omstillingen.

Konklusjon:

Norsk deltagelse i Connecting Europe Facility (CEF) vil kunne bidra til å styrke kritisk infrastruktur, regional og nasjonal sikkerhet og norsk og europeisk konkurransekraft.

Norsk deltagelse i CEF kan bli kostbart og norsk deltagelse må slik ses opp mot andre nasjonale og internasjonale tiltak.

Deltagelse i CEF vil legge til rette for utvikling av grensekryssende transportkorridorer og en styrking av totalforsvaret gjennom tettere skandinavisk, nordisk og europeisk samarbeid.

Ved en eventuell norsk tilslutning til CEF er det avgjørende at prosjekter som kan avlaste det regionale distribusjonsnettet blir omfattet av ordningen.

⁴ https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t/scandinavian-mediterranean-corridor_en

Dersom Norge slutter seg til hele eller deler av CEF 2028-2034 bør Innlandet fylkeskommune ha tett dialog med nasjonale myndigheter om konkrete behov og muligheter for prosjekter finansiert gjennom denne ordningen i Innlandet fylke.

Fylkesutvalgets behandling av sak 45/2026 i møte den 14.04.2026:

Vedtak:

1. Formålet med ordningen, som er å bedre grensekryssende forbindelser og militær mobilitet i Europa, er særlig aktuelt for Innlandet som grensefylke med om lag 40 mil grense til Sverige og som et av Norges tyngste forsvarsfylker.
2. Fylkesutvalget mener at deltagelse i CEF vil legge til rette for utvikling av grensekryssende transportkorridorer og styrke totalforsvaret.
3. CEF vil prioritere dual use-tiltak og sivilt-militært samarbeid. Fylkesutvalget peker på et betydelig behov for oppgraderinger av bruer, veier og jernbane i Innlandet for å sikre militær mobilitet. Fylkesutvalget ber derfor om at mulighetene for å finansiere slike tiltak gjennom CEF vektlegges av departementene.
4. Fylkesutvalget mener at deltagelse i energisamarbeidet i CEF vil kunne bidra til å sikre nasjonal energiforsyning.
5. Ved en eventuell norsk tilslutning til CEF er det avgjørende at prosjekter som kan avlaste det regionale distribusjonsnettets blir omfattet av ordningen.

Behandling:

Iselin Vistekleiven (Ap) fremmet på vegne av Ap, H, MDG og Sp slikt alternativt forslag til innstillingens punkt 3: "CEF vil prioritere dual use-tiltak og sivilt-militært samarbeid.

Fylkesutvalget peker på et betydelig behov for oppgraderinger av bruer, veier og jernbane i Innlandet for å sikre militær mobilitet. Fylkesutvalget ber derfor om at mulighetene for å finansiere slike tiltak gjennom CEF vektlegges av departementene."

Stig Vaagan (V) fremmet på vegne av V slikt alternativt forslag til innstillingens punkt 3:

Setningen "Fylkesutvalget peker på et betydelig behov for oppgraderinger av bruer og veier i Innlandet for å sikre militær mobilitet", endres til "Fylkesutvalget peker på et betydelig behov for oppgradering av bruer, veier og øst-vest-forbindelser for jernbane i Innlandet, for å sikre militær og sivil mobilitet".

Votering:

- Forslag fremmet av Iselin Vistekleiven (Ap) ble satt opp mot forslag fremmet av Stig Vaagan (V) og innstillingens punkt 3. Forslag fremmet av Iselin Vistekleiven (Ap) ble vedtatt med 14 stemmer (5 Ap, 3 Sp, 2 H, 1 INP, 1 SV, 1 MDG, 1 FrP). Forslag fremmet av Stig Vaagan (V) fikk 1 stemme (1 V) og falt. Innstillingens punkt 3 fikk 0 stemmer og falt.
 - Innstillingens punkt 1, 2, 4 og 5 ble enstemmig vedtatt med 15 stemmer.
-